

El 13 de febrer de 1939 va acabar la Guerra Civil al Ripollès... i a Catalunya

Fa 76 anys l'exèrcit franquista arribava a coll d'Ares i tancava el conflicte bèl·lic | La propaganda feixista assegurava que la guerra havia acabat el 10 de febrer

Vehicles militars republicans abandonats al coll d'Ares. Foto: Cedida Antoni Llagostera

"La guerra en Cataluña ha terminado"

(<http://www.naciodigital.cat/elripolles/noticia/23066/falsa/fi/guerra/civil/al/ripolles>), van assegurar els mitjans oficials del franquisme el 10 de febrer de 1939. Aquesta afirmació -que s'ha mantingut com una "veritat" pràcticament fins a l'actualitat- era cert en el cas de l'Empordà però no pas al Ripollès. La Guerra Civil no va acabar a Catalunya fins al 13 de febrer -avui fa 76 anys- quan el bàndol feixista va aconseguir creuar el coll d'Ares (<http://www.naciodigital.cat/elripolles/noticia/23085/bossa/resistencia/mollo>) i ocupar tot el territori.

La "bossa de Molló"

La Guerra Civil al Ripollès, i per tant a Catalunya, no va acabar el 10 de febrer com anunciaven els franquistes (<http://www.naciodigital.cat/elripolles/noticia/23066/falsa/fi/guerra/civil>) sinó el 13 de febrer. En aquest sentit un dels informes d' *El document de Prats, Informe sobre l'Èxode a Prats de Molló del 27 de gener al 16 de març de 1939* (2009) esmenta clarament que "el 13 de febrer, les tropes del general Franco planten la bandera a la frontera; el sentinelles espanyols franquistes estableixen contacte amb la tropa francesa?".

Durant tres dies (<http://www.naciodigital.cat/elripolles/noticia/23085/bossa/resistencia/mollo>) (entre els 10 i 13 de febrer de 1939), es va mantenir una bossa d'homes i tropes republicanes a la zona de Molló i Beget, a la part alta de la vall de Camprodon. Les fonts periodístiques franceses (*L'Independent*, 14 febrer 1939) parlen de la "poche de Mollo?". **EIRipollès.info** es va afegir l'any passat a la commemoració del 75è aniversari dels bombardejos a la comarca i de la fi de la Guerra Civil amb un especial (<http://www.naciodigital.cat/elripolles/grans/temes/292/final/guerra/civil/al/ripolles/75/anys/despr>) basat en l'adaptació d'una sèrie de reportatges d'Antoni Llagostera (<http://scriptoriumripolles.blogspot.com.es/search/label/Retirada%20de%20Catalunya%20el%201939%20al%20Ripoll%C3%A8s>), president del Centre d'Estudis Comarcals del Ripollès.

Cotxes i material militar abandonat a coll d'Ares. Foto: Cedida Antoni Llagostera

Les causes de la lenta ocupació

L'ocupació de Camprodon es va produir el 10 de febrer. El *¿parte?* franquista explicita clarament l'abast de la zona ocupada al Ripollès aquell dia: *¿Nuestras tropas continúan sin descanso la liberación de la pequeña parte de Cataluña próxima a la frontera francesa que aún no ha sido recorrida por los soldados españoles. Durante la noche pasada fue ocupado Camprodon, de gran importancia militar, y en el día de hoy se ha llevado a cabo la ocupación de Planes y Planoles y otros pueblos y posiciones próximos a Tossas. También ha sido alcanzada la frontera en otro punto importante, con la ocupación de la ciudad de Puigcerdá?*

Així doncs al Ripollès la resistència republicana va ser molt notable en els darrers dies davant del lent avanç de les tropes franquistes. Molt segurament, la situació va ser causada, a parts iguals, a la resistència militar programada pel general Vicente Rojo Lluch (1894-1966) a la línia del Ter - amb voladures de ponts a punts com Roda, Sant Quirze, Ripoll i Sant Joan (<http://www.naciodigital.cat/elripolles/noticia/23048/republicans/intenten/frenar/ocupacio/franquista/volant/ponts>) -, que no va existir de cap manera a la zona empordanesa, però que va mantenir una certa consistència al Ripollès; com a la passivitat del bàndol franquista davant un victòria sense retorn.

D'aquesta manera, la retirada al Ripollès es va produir en un total de nou dies, entre el 5 de febrer (ocupació de Palmerola, al sector de Berga) i el 13 de febrer de 1939 (<http://www.naciodigital.cat/elripolles/noticia/23028/setanta-cinc/anys/ocupacio/franquista/ripolles>) , quan el bàndol feixista va aconseguir arribar al coll d'Ares, punt per on havien marxat un mínim de 100.000 exiliats republicans (<http://www.naciodigital.cat/elripolles/noticia/23142/100000/exiliats/republicans/coll/ares>) , entre soldats i civils.